Riigi Teataja

Nr. 1. **2. jaanuaril 1928 a.** **Nr. 1.**

Art. 1. **Kaitseväeteenistuse seaduse muutmise seadus.**
2. **Sõjaväe ühendatud õppeasutuste õppejõudude tasu seadluse muutmise seadlus.**
3. **Määrus riigiteenijate teenistuskirjade määruse muutmise kohta.**
4. **Otsus Vastemõisa ja Suure-Kõpu valdade piirimuutmiseks.**
5. **Eesti Panga teadaanne naelsterlingi ostuhinna kohta.**
6. **Otsus Rahvusvahelise Magamisvagunite Seltsi korraldusel väike-kaubasaadetiste veotariifimääruste muutmise kohta.**
7. **Sundmäärus kinnisvarade üle teadete andmise kohta Tartus.**

Riigikogu poolt 16. detsembril 1927. a. vastuvõetud

1. Kaitseväeteenistuse seaduse muutmise seadus.

I.

Kaitseväeteenistuse seaduse (R.T. nr. 43 — 1926) §§ 9, 20. p. 1, 21, 22, 37, 38, 48. teine ja kolmas lõige, 64. esimene lõige, 66. p. 1, 67, 68, 70, 71, 72, 135, 168, 169, 175, 191. esimene lõige, 192. kolmas lõige, 211 ja § 48. lisa § 5 muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

§ 9. Sundusliku tegeliku teenistusaja kestus alalises kaitseväes on:

1. rahuajal —
   a) jalaväes, suurtükiväes ja ratsaväes — 12 kuud;
   b) mereväes ja merekindlustes — 18 kuud;
   c) kõigis teistes väeliikides — 18 kuud, kusjuures sõjaministril on õigus enne teenistusse kutsumist oma määrusega lühendada kuni 12 kuuni teenistuseaega üksikutes nende väeliikide väeosades või allüksustes.
2. sõjaajal — kõigis väeliikides niikaua, kuni seda nõuavad riigikaitse huvid.

§ 20.

1) jaanuaris võetakse vastu need, kes saanud vastuvõtmise eelaasta 1-ks juuliks 20-aastaseks —

§ 21. Kaitseväeteenistuse komisjonide poolt tegelikku teenistusse vastuvõetud kodanikud ilmuvad teenistusse kaitseväeteenistuse komisjonide korraldusel sõjaministri poolt määratud tähtaegadel.

§ 22. Tegeliku kaitseväeteenistuse aja algus loetakse teenistusse astumise päevast.

§ 37. Käsutus-, reserv- ja maakaitseväest tegelikku kaitseväeteenistusse kutsutud riigiteenijatele, välja arvatud § 9. p. 1. põhjal sundaega teenima kutsumisel, jäävad alles kaitseväeteenistusse astumisel nende kohad ja riigi poolt antud korterid. Kaitseväeteenistuses olles saavad nad palga omal soovil kas endise koha järgi sellelt riigiasutuselt, kus riigiteenija teenis enne tegelikku kaitseväeteenistusse astumist, või kaitseväest — seal temale määratud koha järgi. Pärast tegelikust kaitseväeteenistusest vabanemist kaotavad riigiteenijad õiguse oma endiste kohtade ja korterite peale siis, kui nad mõjuvate põhjusteta (§ 76) kahe nädala vältel, kui tegelikku kaitseväeteenistusse kutsumine sündis õppuste otstarbeks, ja ühe kuu jooksul, kui tegelikku kaitseväeteenistusse kutsumine sündis mobilisatsiooni korral — ei ilmu ametisse.

Tegelikus kaitseväeteenistuses möödasaadetud aeg arvestatakse käsutus-, reserv- ja maakaitseväest tegelikku kaitseväeteenistusse kutsutud riigiteenijatele väljateenitud aja eest palgakõrgendamisel ja pensionimääramisel.

§ 38. Käsutus-, reserv- ja maakaitseväest tegelikku kaitseväeteenistusse kutsutud omavalitsuseasutuste teenijatele, välja arvatud § 9.

p. 1. põhjal sundaega teenima kutsumisel, jäävad alles kaitseväeteenistusse astumisel nende kohad ja omavalitsuseasutuste poolt antud korterid. Pärast tegelikust kaitseväeteenistusest vabanemist kaotavad omavalitsuseasutuste teenijad õiguse oma endiste kohtade ja korterite peale siis, kui nad mõjuvate põhjusteta (§ 76) kahe nädala jooksul, kui tegelikku kaitseväeteenistusse kutsumine sündis õppuste otstarbeks, ja ühe kuu jooksul, kui tegelikku kaitseväeteenistusse kutsumine sündis mobilisatsiooni korral — ei ilmu ametisse.

§ 48. teine ja kolmas lõige.

Ajapikenduse saamise palved peavad § 20. p. 1. ettenähtud tähtajal vastuvõtmisele kuuluvad kodanikud esitama hiljemalt 10. detsembriks ja § 20. p. 2. ettenähtud tähtajal vastuvõtmisele kuuluvad kodanikud hiljemalt 10. augustiks sellele kaitseväeteenistuse komisjonile, kuhu ajapikendust sooviv kodanik ilmuma kohustatud kaitseväeteenistusse vastuvõtmiseks. P. 3. põhjal antud palvele peab juurde lisatama — paluja elukoha järgi: 1) kohaliku linna politsei, alevi- või vallavalitsuse tunnistus paluja varandusliku ja perekondliku seisu üle, ja 2) kohaliku linna-, maakonna- või jaoskonnaarsti tunnistus paluja perekonnaliikmete töövõime kaotuse üle. P.p. 4. ja 5. põhjal antud ajapikenduse palved esitatakse vastavate koolivalitsuste kaudu.

Kui p. 4. põhjal ajapikendusel olev kodanik lahkub õppeasutusest enne temale antud ajapikenduse lõppu, on tema kohustatud teatama sellest seitsme päeva jooksul pärast õppeasutustest lahkumist vastavale kaitseväeringkonna ülemale.

§ 64. esimene lõige.

Iga aasta 1-st novembrist kuni 20. novembrini kõik need meeskodanikud, kes saanud või saavad 20-aastaseks sama aasta jooksul, on kohustatud ennast teatama oma elukoha kogukonna (valla-, alevi-, linna-) valitsuses kutsealuste nimekirja kandmiseks, kus juures nad peavad esitama oma vanust ja haridust tõendavad dokumendid.

§ 66 p. 1.

1. kõik meeskodanikud, kes saanud või saavad 20-aastaseks nimekirjade kokkuseadmise aasta jooksul;

§ 67. Kutsealuste nimekirjad jagunevad kahte nimekirja: A. ja B. Nimekirja A kantakse kõik need meeskodanikud, kes 20-aastaseks saanud nimekirjade kokkuseadmise aastal enne 1. juulit ning ka kõik eelmise (66) paragrahvi pp. 2. ja 3. tähendatud isikud. Nimekirja B kantakse kõik need, kes saanud või saavad 20-aastaseks nimekirjade kokkuseadmise aastal pärast 30. juunit.

§ 68. Kutsealuste nimekirjade kokkuseadmine peab lõpetatud olema iga aasta 1-ks detsembriks. Pärast seda pannakse nimekirjad kaheks nädalaks valla-, alevi- ja linnavalitsustes nähtavale kohale ülesse kõigile kodanikkudele tutvunemiseks.

§ 70. Pärast § 68. tähendatud kahenädalise tähtaja möödumist peavad valla-, alevi- ja linnavalitsused ära saatma kutsealuste nimekirjad 20. detsembriks kohalikule kaitseväeringkonna ülemale. Samaks ajaks peavad konsulaadid ja vangimajadeülemad ära saatma nende poolt kokkuseatud kutsealuste nimekirjad, — esimesed — Harju kaitseväeringkonna ülemale ja teised — sellele kaitseväeringkonna ülemale, kelle juures vang arvestatud.

§ 71. Kui kutsealuste nimekirja kantud isik pärast nimekirjade kokkuseadmist asunud elama teise kaitseväeringkonda, on tal õigus paluda end tegelikku kaitseväeteenistusse kutsumiseks üle viia sellesse kaitseväeringkonda, kus asub ta uus elukoht.

§ 72. Eelmises (71) paragrahvis tähendatud üleviimise palved peavad ära antama hiljemalt kaks nädalat enne tegelikku kaitseväeteenistusse võtmist sellele kaitseväeringkonna ülemale, kelle nimekirjadesse paluja kantud.

§ 135. Lähemad juhtnöörid reserv- ja maakaitseväelaste tegelikku kaitseväeteenistusse kutsumise, vastuvõtmise ja väeosadesse saatmise ning kõige sellega seotud töödest ja eeltöödest osavõtvate asutuste ja isikute tegevuse üle avaldatakse Vabariigi Valitsuse määruses.

§ 168. Tööteenistuse-kohustuslikkudele kodanikkudele, kes mõisteti sunnitööle olles kaitseväeteenistuses, loetakse nende poolt ärateenitud kaitseväeteenistuse aeg äratäidetud tööteenistuse aja arvele.

§ 169. Tööteenistuse-kohustuslikud kodanikud, kes tagasi saanud õiguse kaitseväes teenida, võetakse vastava arvestamise asutuse poolt kaitseväeteenistuse-kohustuslikkude arvele, vastavalt vanusele, kas alalisse kaitseväkke, käsutus-, reserv- või maakaitseväkke, kusjuures nimetatud kodanikkude poolt äratäidetud tööteenistuse aeg loetakse ärateenitud kaitseväeteenistuse aja arvele.

Kaitseväes teenimise õiguse tagasisaamisel peab iga tööteenistuse-kohustuslik kodanik sellest teatama viibimata kohalikule arvestamise asutusele.

§ 175. Kaebused kutsealuste nimekirjades ettetulnud vigade ja puuduste üle peab esitama kuni 20. detsembrini kohaliku kaitseväeteenistuse komisjoni nimele sellele asutusele, kelle peale kaebus tõstetud. Viimane saadab kaebuse ühes tarvilikkude õienduste

ja oma seletusega seitsme päeva vältel kaitseväeteenistuse komisjonile.

§ 191. esimene lõige.

Eelmise (190) paragrahvi teostamise otstarbel on tegelikust kaitseväeteenistusest vabastatud ohvitseride suhtes maksvad käesoleva seaduse §§ 153. ja 155. selle vahega, et § 153. pp. 1., 2. ja 3. tähendatud juhtumisest tuleb ohvitseridel registreerida kohaliku kaitseväeringkonna ülema juures, aga mitte kohalikkudes § 143. pp. 1. ja 2. nimetatud arvestamise asutustes.

§ 192. kolmas lõige.

Punkt 4. nimetatud isikud arvatakse vastavalt vanusele ja sellele, kas karistus sündis sunnitöölemõistmisega, või mitte, kas käsutus-, reserv- või maakaitseväkke, või vastavate töökohustuslikkude kodanikkude nimekirja, kus nende edaspidine teenistuskäik sünnib üldistel alustel.

§ 211. Kutsealuste nimekirjadesse kantud kodanikud, kes ilma mõjuva põhjuseta ei ilmunud tegelikku kaitseväeteenistusse vastuvõtmiseks kaitseväe komisjoni poolt väljakuulutatud kohta ja ajal, ning need, kes ei ilmunud komisjoni poolt määratud tähtajaks arstlikule järelkatsumisele või läbivaatamisele, kuid ilmusid kuni tegelikku kaitseväeteenistusse astumiseks määratud tähtajani, karistatakse, kui nad teenistusse vastu võetakse, kaitseväeringkonna ülema sellekohase teadaande põhjal sõjaväe ülemuse poolt distsiplinaar korras.

Kes tähendatud kutsealustest aga pärast teenistusse astumiseks määratud tähtaega ilmusid või tabati ja tegelikku kaitseväeteenistusse vastu võeti, niisama ka need, kes pärast vastuvõtmist ilma mõjuva põhjuseta ei ilmunud tegelikku kaitseväeteenistusse astumiseks määratud tähtajaks kogumiskohta, langevad sõjakohtu alla ja neid karistatakse Sõja Nuhtlusseaduse art. 128.—134. põhjal.

Lisa § 48. juurde.

§ 5. Nendele kõrgemates õppeasutustes õppijaile, kes kõrgemasse õppeasutusse astunud enne 1. maid 1928. a., antakse hariduse jätkamiseks ajapikendust:

1) ülikooli arstiteaduskonnas õppijaile kuni 26. eluaasta lõpuni ja

2) kõigile teistele kõrgemates õppeasutustes õppijaile — kuni 25. eluaasta lõpuni.

II.

Sama seaduse § 19. teine lõige, § 23 ja § 48. esimese lõike p. 5. — kaotavad maksvuse.

III.

Käesolev seadus hakkab maksma 1. oktoobrist 1928. a.

Algkirjale alla kirjutanud:

Riigikogu esimees K. Einbund.

Abisekretär O. Liigand.

Vabariigi Valitsuse poolt 17. detsembril 1927 a. antud

2. Sõjaväe ühendatud õppeasutuste õppejõudude tasu seadluse muutmise seadlus.

Sõjaväe ühendatud õppeasutuste õppejõudude tasu seadluse (R.T. nr. 79 — 1926 a.) § 2-se II lõike viimane rida „60—90 minutit“ muudetakse ja pannakse maksma „50—90 minutit“.

Riigivanem J. Tõnisson.

Sõjaminister N. Reek.

Riigisekretär K. Terras.

Vabariigi Valitsuse poolt 21. detsembril 1927 a. vastu võetud

3. Määrus riigiteenijate teenistuskirjade määruse muutmise kohta.

Riigiteenijate teenistuskirjade määruse (R.T. nr. 64 — 1927) § 1 täiendatakse lõpus järgmiselt:

Kohtuametkonnas peetakse teenistuskirju:

riigikohtus: riigikohtu esimehe, abiesimehe, osakondade esimeeste, riigikohtu liikmete, kohtupalati vanema esimehe, rahukogude esimeeste ja lisarahukohtunikkude kohta;

kohtupalatis: kohtupalati osakondade esimeeste, kohtupalati liikmete ja kohtuameti kandidaatide kohta;

rahukogudes: rahukogude abiesimeeste, alaliste liikmete, rahukohtunikkude ja kohtuuurijate kohta.

Rahukogude abiprokuröride teenistuskirjad peetakse vastavate rahukogude prokuröride juures, rahukogu prokuröride ja kohtupalati abiprokuröride teenistuskirjad kohtupalati prokuröri juures, viimase oma kohtuministeeriumis.

Riigivanem J. Tõnisson.

Kohtuminister T. Kalbus.

Riigisekretär K. Terras.

---

4. Siseministri 17. detsembri 1927 a. otsus Vastemõisa ja Suure-Kõpu valdade piirimuutmiseks.

Alus: Eesti ajut. omaval. 30. märtsi 1917 a. seaduse elluviim. määr. 22. juunist 1917 a. (Seadl. ja korrald. kogu 1917 a. nr. 173, art. 953) V osa § 1.

Kinnitada Viljandi maavolikogu 27. oktoobri 1927 a. otsus (prot. nr. 4 p. XV) Vastemõisa ja Suure-Kõpu valdade piirimuutmise asjas ning selle otsuse järgi eraldada Vastemõisa vallast ja liita Suure-Kõpu vallaga Mardu endine metsavahikoht ühes riigi metsa samanimelise vahtkonnaga, kuhu kuuluvad metsa kvartaalid nr.nr. 137, 138, 153, 134, 168, 169, 178, 179, 184, 185 ja 189, kõik kokku pindalaga 1242,11 hektaari, 12 elanikuga.

See piirimuudatus teostada 1. aprilliks 1928 a.

Siseminister J. Hünerson.

Administratiivosakonna direktor E. Dolf.

---

5. Eesti Panga teadaanne.

Uue põhikirja § 3 alusel (R.T. nr. 48 — 1927 a.) teatab Pank:

1. Põhikirja § 3 p. 1 tähendatud välismaaks, kelle seaduslikke maksuvahendeid, otsekohe väljaandmisega välismaal, Eesti Pank kohustub vastaval pakkumisel või nõudmisel Eesti seadusliku maksuvahendi vastu Tallinnas ostma või müüma, allpool tähendatud hinnaga, on valitud Inglismaa.

2. Eeltähendatud otstarbeks määratakse ühe naelsterlingi minimaalseks ostuhinnaks 18 krooni 10 senti ja maksimaalseks müügihinnaks 18 krooni 34 senti.

Tallinnas, 30. detsembril 1927 a.

Eesti Panga juhatus.

---

6. Tariifinõukogu otsus 16. detsembrist 1927 a.

(Protokoll nr. 197 pkt. 1.)

Alus: Tariifinõukogu seaduse (R.T. nr. 106 — 1923) § 8.

Pariisis 3. juunil 1926 a. Prantsuse Põhjaraudtee, Belgia Põhjaraudtee, Belgia Raudteede Natsionaal Seltsi, Saksa Riigiraudteede Seltsi, Poola Riigiraudteede, Leedu Riigiraudteede, Läti Riigiraudteede, Eesti Riigiraudteede ja Rahvusvahelise Magamisvagunite Seltsi vahel sõlmitud kokkuleppe põhjal välja töötatud: a) Põhja-ekspress Pariis-Berliin-Varszava; b) Põhja-ekspress Pariis-Berliin ja Berliin-Leedu, Läti ja Eesti vahelistes rongides Rahvusvahelise Magamisvagunite Seltsi korraldusel väike-kaubasaadetiste (colis de messagerie) veo tariifimääruste muutmise kohta, Belgia Raudteede Natsionaal Seltsi kui asjaajaja raudteevalitsuse kirjade põhjal 18. oktoobrist 1927 a. nr. 1643/50/178 T ja 24. novembrist 1927 a. nr. 1643/50/187 T.

Tariifinõukogu otsusega 28. oktoobrist 1927 a. maksma pandud rahvusvaheline tariif käsitamiseks väike-kaubasaadetiste (colis de messagerie) veol Rahvusvahelise Magamisvagunite Seltsi korraldusel rongides:

a) Põhja-ekspress Pariis-Berliin-Varszava;

b) Põhja-ekspress Pariis-Berliin ja vastavas rongis Berliini-Leedu, Läti ja Eesti vahel (R.T. nr. 100 — 1927) muudetakse järgmiselt:

Peatükk II, hinnatabel, pkt. f, Läti Riigiraudteede osa, 4 rida:

3. veerg 372 kustutakse maha ja kirjutatakse 364.
5. „ 0,49 „ „ „ „ 0,4840.
6. „ 0,39 „ „ „ „ 0,3873.
7. „ 0,10 „ „ „ „ 0,0967.

Käesolev otsus hakkab maksma 1. jaanuarist 1928 a.

Tariifinõukogu eesistuja K. Jürgenson.

Asjaajaja Suurthal.

Tartu linnavolikogu poolt 28. novembril 1927 a. vastu võetud

7. Sundmäärus kinnisvarade üle teadete andmise kohta Tartus.

Antud linnade sissetulekute ja väljaminekute seaduse §§ 19 ja 21 põhjal.

§ 1. Kõik Tartu linna piirides asuvate kinnisvarade omanikud või nende asemikud on kohustatud mitte hiljemalt kui 1. märtsiks 1928 a. linnavalitsuse maksuosakonda (Raekojas) ära andma linnavalitsuse poolt kinnitatud vormi järgi teadaandelehti kinnisvarade koosseisu ja sissetulekute üle, üles andes sissetulekut ja väärtust 1928 a. veebruarikuu hinna järgi.

§ 2. Käesolev sundmäärus astub jõusse 1. veebruaril 1928 a.

§ 3. Süüdlased käesoleva sundmääruse mittetäitmises või puudulikus täitmises võetakse vastutusele R. n. s. § 29 põhjal.

Tartus, 1. detsembril 1927 a. Nr. 7042.

Linnapea Luik.

Linnasekretär Mägi.

Hind 5 senti. Riigi trükikoja trükk.